

La sarraïnesca alqueria de Binialgorfa, fronterera amb la Devesa de Ferruix, sofriria les escapades del bestiar orat que allà hi abundava, per esplai cinegètic dels antics reis privatis de Mallorca.

Els faisans i els porcs senglars ferien portallades i esbutzarien les bardisses de les poques i petites cloves conradisses.

Patiria les impertinències dels artanencs qui amb excuses d'anar a mar, per cercar sal o per pescar, passarien per dins la propietat, fent draceres i dany al bestiar i a les pastures.

Binialgorfa, per gràcia de don Juame Morey i del Cardenal Despuig, fou convertida, a la primeria del segle passat, en la Tebaida artanenca.

Ara, l'Ermita de Betlem ha esdevingut escenari d'incendis periòdics inacabables que han fet del territori de la nostra Tebaida i dels seus encantadors i enc.sadors entorns uns paratges completament pelats.

Com ja començaven a verdejar de bondeveres i a refer-se d'antigues socorrades, fogatèries incomprensibles i xecalènies monstruoses han envestit, novament, l'Ermita, deixant-la dins una immensitat esborranadora de soletat i de lletjura.

BELLPUIG

ARTA

SEPTIEMBRE - OCTUBRE 1978
N.º 29 - III EPOCA

- * Petita història del Museu Regional d'Artà.
- * Foravila.
- * Noticias. Deportes.
- * L'autonomia vista per Bartomeu Colom.
- * Col·legi de BUP: Dificultats.
- * Ley de casa. Comentario.
- Etc. etc.

EL NOSTRE PENSAMENT - ELS NOSTRES DESITJOS

A l'hora de prendre la responsabilitat de la direcció del BELLPUIG, volem agrair la positiva i desinteressada labor que, com a director, ha realitzat fins ara D. Juan Servera, i, com a col.laboradors, tots els qui s'han esforçat per fer de la revista un servei informatiu clar i objectiu. Voldriem esser dignes i capaços de seguir endavant en aquesta tasca de servir el poble.

Creim que el nostre pensament i els nostres desitjos quedaren reflexats en l'homilia que, el passat 27 d'agost, els seus membres a estar compromesos dins la realitat on cadascú viu. Veim clar que l'Església no ha de fer la competència a cap grup ni força, sigui política, religiosa o civil.

Sabem que tot això no ho durem a terme tots sols. Per això, ens dirigim a tots el cristians d'aquest poble i els convocam a posar-hi els braons en aquesta tasca que és construir plegats el Regne de Jesús. I perquè sabem que aquest Regne no es pot construir al marge de la realitat, de la manera d'esser i de les costums peculiars del poble, volem, amb independència i amb respecte, donar la mà, segons les nostres possibilitats, a totes aquelles persones o grups que, des de la seva pròpia ideologia, s'esforcen per fer un Artà millor.

Sabem que tot això és una tasca faixuga i que hi haurà moments difícils. Però, també és ver que estam profundament il.lusionats i esperançats. I aquesta il.lusió i aquesta esperança la posam avui en mans de la nostra Mare de Sant Salvador. Maria, tan estimada i venerada pels artaneces, farà que la nostra il.lusió sigui sempre, com per Ella ho va esser, mostrar a thotom amb claredat i força a Jesus Salvador".

amb motiu de la nostra vinguda a Artà, dirigiem a la comunitat cristiana. Vos n'ofereim, alguns fragments:

"Ens sentim membres i animadors a partir d'ara i per encàrreg de l'Església de Mallorca, d'aquesta comunitat d'Artà. Però, a la vegada, ens sentim units, acollits i recolzats pels altres germans sacerdots d'aquest poble, pels frares franciscans, per les germanes de la Caritat, pels ermitans i per tots aquells grups o persones que volen treballar per anar creixent i madurant en la fe.

Sabem que també estan amb nosaltres els germans sacerdots i les comunitats cristianes d'aquest sector amb qui ens uneixen una mataixa il.lusió i un mateix desig de treballar per construir l'Església de Jesús.

Recordam en aquests moments, perquè és de justícia fer-ho, tots aquells sacerdots que han cremat anys de la seva vida entregats al servei d'aquest poble.

Som ben conscients de la pobresa que hi ha dins cada un de nosaltres i al mateix temps de la gran responsabilitat que suposa esser jerarquia amb ministeri de servei.

Som uns pobres que volem escoltar, rebre i donar.

Desitjam fer Església que és comunió amb tothom, celebració alegre de la salvació de Déu, fonamentats sempre en la fe en Jesús i amb una gran esperança d'anar fent camí juntament amb vosaltres.

Volem perdonar i esser perdonats.

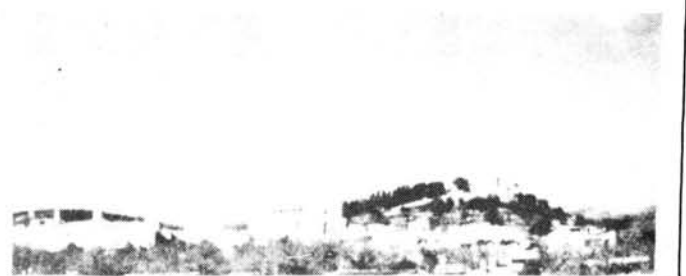
Esperam esser guiats per l'esperit per anar creant plegats un Artà millor, més just, més lliure, més alegre, més frater.

Com a pobres volem estar amb preferència amb els més pobres, marginats, oprimits i amb tots els qui pateixen, perquè especialment ells tenen un cor obert que espera i realitza la salvació de Déu. Volem estar en comunió profunda amb l'Església.

Volem donar testimoni de que avui dia té valor el fet i la persona de Jesús de Nazaret que allibera i salva a tot home. I això volem fer-ho amb l'alegria i sencillesa propi dels qui creuen en Jesús.

Som conscients que esser cristians té poc que veure amb la burocràcia i amb les simples pràctiques religioses i, per tant, volem demanar-vos que ens ajudeu a no esser uns purs administradors, ja sigui d'edificis, de papers o inclús de sagraments. Sabem que s'han de fer —i lo millor possible— totes aquestes coses, però també sabem que la nostra missió va molt més enllà: crear Església, fer la comunitat dels qui creuen en Jesús.

Tenim ben clar que l'Església no és un poder per competir, sino un servei, una llum i una força per convidar

AL CERRAR
LA EDICION

NUEVO PAPA

A las 18'19 horas del lunes día 16 de Octubre, una fumata de color blanco en la chimenea de la Capilla Sixtina anunció al mundo que había Papa. El cardenal Karol Wojtyler, polaco, arzobispo de Cracovia será el sucesor del Papa Luciani. Juan Pablo II es el primer papa no italiano desde 1522.

Portada: Foto Biel Palou

BELLPUIG
ORGANO DE LA PARROQUIA DEL SANTISSIMO ROSARIO DE ARTA

REVISTA MENSUAL

N.º 29 - III EPOCA
SEPTIEMBRE - OCTUBRE 1978

DIRECTOR:
Juan Servera Riera

CONSEJO DE REDACCION:
Miquel Morey, Antoni Gili,
Jaume Morey, Jaume Mayol,
Gabriel Palou, Serafí Guiscafrè,
Jaume Sureda, Catalina Th. Bonnín

REDACCION Y ADMINISTRACION:
Sant Salvador, 2
Teléfono 56 20 20
Artà

Imprenta Politécnica
Calle Troncoso, 3
Teléfono 21 26 60
Palma de Mallorca

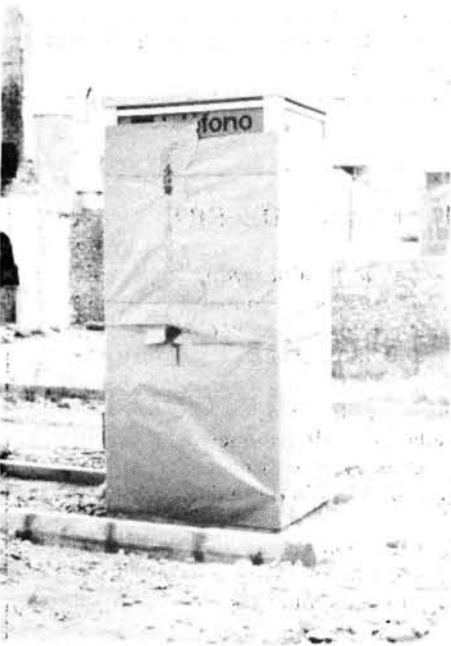
Dep. Legal P. M. 57-1969

PLAYA ARTIFICIAL EN COLONIA SANT PERE

Según se nos informa del Ayuntamiento, la Jefatura Regional de Costas y Puertos tiene en proyecto y en su presupuesto del corriente año, la creación de una playa artificial en la Colonia de Sant Pere, parece ser pues que en un plazo brevísimo se realizarán las obras encaminadas a tal fin.

EMBALARON LA CABINA TELEFONICA

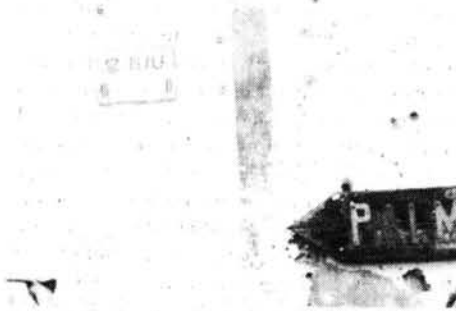
Tal como muestra la foto quedó "empaquetada" la cabina telefónica instalada en lo que fue Plaça de Sa Carn. Los autores del embalado escribieron una nota que no puede recoger la fotografía en la que se decía: "Ja l'hem embalada. La vos en podeu dur. No mes atemptats urbanistics".

Vamos a ver ahora si habrá alguien que "s'endugui" la referida cabina, ubicada en uno de los últimos desaguisados realizados o permitidos por los señores de allí arriba, en cuyos sitios los mantenga el pueblo poco tiempo en bien de todos. Amén".

ROTULACION DE CALLES

Los rótulos de algunas calles de nuestra villa, concretamente las del General Franco, José Antonio, General Aranda, Carrero Blanco, Calvo Sotelo, General Goded, aparecieron una mañana cubier-

tos con papeles en los que se escribieron las antiguas denominaciones de las mismas. Así pues, por ejemplo la de José Antonio quedó en "República", la de General Aranda en "Palma", la de Calvo Sotelo en "Constitución", la de Carrero Blanco en "Sos Monjos", etc. etc.

MAS BANCOS

Para este año se tiene prevista la apertura en nuestra población de dos nuevas sucursales bancarias. Con ello se llegará a la importante cifra de seis oficinas bancarias en una población inferior a seis mil habitantes.

NOTA DE ULTIMA HORA

El escultor local Pere Pujol ha obtenido la primera medalla de plata en escultura de Salón de Otoño de Ciutat. Nuestra más cordial enhorabuena a Pere, por este nuevo éxito. En nuestra próxima edición ampliaremos la noticia.

TORMENTA

En la mañana de seis de septiembre, se registró en nuestra villa una impresionante tormenta de aparato eléctrico que causó desperfectos en numerosas instala-

ciones eléctricas, electrodomésticos, maquinaria, etc. La cruz de piedra situada en lo alto de la fachada Este de la Parroquia, fue derribada por un rayo. La foto muestra el estado de la aludida fachada después de la tormenta.

NACIMIENTOS

Día 3 de agosto. Pablo Esteva, de Pablo y Antonia. C. de Pep Not, 41.
Día 3. Juan Antonio Amer Ginard, de Juan y Catalina. C. del Pou d'Avall, 23.
Día 22. Juan Pascual Cursach de Juan y María. C. de J. Estelrich, 8.
Día 5. septiembre. Ana María Bonnin Mayol, de Pedro y Margarita. C. del Figueiral, 25.
Día 6. José Ramón Picó O'Farrell, de Antonio y Claudine. C. del G. Franco, 3.
Día 17. Jaime Ginard Muñoz, de Jaime y M.^a del Carmen. C. de Jaime III, 8, 1.º.
Día 29. Sebastián Gomila Morey, de Lluís y Margarita. C. de Botavant, 18.

MATRIMONIOS

Día 19 de agosto. Nicolás Vives Gomila con Juana Bernad Flaquer.
Día 2 de septiembre. Mateo Llabrés Campins con Ana Jaume Ferragut.
Día 30. Lorenzo Mestre Sureda con Bárbara Cassellas Gleabert.

DEFUNCIONES

Día 21 de agosto. Antonio Mascaró Servera, a) de Sa Granja, sacerdote, de 75 años. C. de Costa i Llobera, 61.
Día 25. Juan Negre Guiscafré, a) de Son Damés, casado, de 65 años. C. de Pep Not, 53.
Día 9 de septiembre. Pedro Vaquer Danús, a) Rai, casado, de 61 años. C. Amadeo, 28.
Día 1 de octubre. Miguel Cursach Gamundí, a) de Sa Coma Seguera, de 82 años. C. de Sa Clota, 1.
Día 6 Juan Juan Massanet, a) Poll, casado, de 54 años. C. del Pontarró, 25.
Día 8 José Canet Garau, a) de Betlem, casado, de 56 años. C. de la Pureza, 2.

NOTA DE ADMINISTRACION

Rogamos a nuestros suscriptores no residentes en Artá y que no hayan aún satisfecho la cuota correspondiente al corriente año, se sirvan remitir su importe de Ptas. 350 bien por transferencia a la cuenta 83.029-271 del Banco Español de Crédito - Artá o bien por giro postal a nuestra redacción, San Salvador, 2. Artá. Muchas gracias.

EXCAVACIONES Y DESMONTES

Miguel y Mateo Morey

Calle Vilanova, 27
Teléfono 56 20 85
ARTA

Lois

JEANS & JACKETS

LO MAS AVANZADO
EN LA MODA
DE PRENDAS TEJANAS

DISTRIBUIDOR EXCLUSIVO:

VICENS, S. A

Calle A. Blanes, 42
Teléfono 56 22 19
ARTA

Actividad de la Agrupación Socialista de Artá, del PSOE

La Agrupación Socialista de Artá, del PSOE, va a desarrollar, al igual que el resto de las Agrupaciones de Baleares, una campaña de promulgación del programa socialista, al tiempo que se intensificará la captación de militantes. Durante esta campaña, que da comienzo el 19 y continúa hasta el 30 del presente mes, se desarrollarán una serie de actos encaminados a que se tenga mayor conocimiento de lo que es y lo que representa el Partido Socialista Obrero Español. La campaña culminará con un mitín que se celebrará en Manacor, el día 30, en el que intervendrá el profesor Enrique Tierno Galván.

Al mismo tiempo, la Agrupación Socialista de Artá, del PSOE, está trabajando en la confección de un dossier, mediante contactos con todos los sectores afectados, que recoja las necesidades, preocupaciones y aspiraciones del pueblo de Artá para, en base a él, elaborar un programa tendente a presentar alternati-

vas reales y eficaces a toda la problemática que en estos momentos tiene planteada Artá. En este contexto, se considera que, partiendo de la pronta realización de elecciones municipales y constitución de unos Ayuntamientos verdaderamente democráticos, hay una serie de problemas que revisten tratamiento de urgencia, como son los derivados de la enseñanza (sin escuela estatal y gratuita, alumnos con problemas, profesores con problemas de traslados y otros, etc.); el de la Sanidad, intentando, en colaboración con los pueblos de la zona, hacer las gestiones oportunas para la creación de un completo ambulatorio para los servicios de esta zona; depuración de aguas; desempleo. Del mismo modo, nos encontramos con toda una serie de problemas, de orden urbanístico, viario, creación de zonas verdes y de recreo, culturales, etc. que afectan de formas más directa a la clase trabajadora.

Ante todos estos problemas, estima la

Agrupación Socialista de Artá que se debe crear un estado de conciencia ciudadana, haciendo patente cada cual su punto de vista y enjuiciamiento de las distintas alternativas, y en Artá, desgraciadamente, la atonía en esta materia es muy grande, por lo que la Agrupación, a más de luchar contra toda la problemática propia de la dinámica del Partido, se enfrenta con esa atonía y escasa participación. Por eso, desde aquí, la Agrupación Socialista de Artá quiere hacer un llamamiento a la participación, a la concienciación ciudadana, considerando que la labor a desarrollar en el futuro en pro de nuestro pueblo, no debe ni puede ser cosa de unos pocos, sino de todos, y ello, indudablemente, redundará en beneficio común.

Por último, la Agrupación Socialista de Artá, del PSOE, quiere expresar su protesta ante el Ayuntamiento, por no haber manifestado su apoyo al Consell General Interinsular, ente preautonómico al que todos los mallorquines —y entendemos por mallorquines los que aquí nacieron y los aquí trabajan y vivimos— hemos de dar muestras de solidaridad y apoyo, al ser un primer paso importante, cara a la consecución de la verdadera autonomía.

MORI D. ANTONI MASCARO

Dia 21 d'agost proppassat, a Artá, on havia nascut, morí repentinament, als 75 anys d'edat, D. Antoni Mascaró Servera.

De jove va esser membre de la Congregació mallorquina dels Missioners dels Sagrats Cors de la qual ocupà càrrecs d'importància i es dedicà a la predicació.

Sacerdot diocesà, incardinat a la diòcesi de Tortosa, fou rector de Batea, arxiprest de Mora d'Ebre i Director Espiritual del Seminari.

Posteriorment va esser nomenat Canonge Xantre de la Seu d'Osca pel Papa Joan XXIII.

Fa alguns anys es retirà a la seva vila natal, on encara tengué temps d'ajudar, gustosament i fins el darrer moment, a la parròquia i al convent.

El vegem al cel.

SONET A LA PLATJA DESERTA

Ai, com ets trista, platja, a la tardor
quan estàs sola, grisa, sens persones.
No guaita el sol brillant ni per estones,
no passa cap conversa ni cançó.

Partí la jove bruna amb l'avió,
reina gran soledat prop de les ones.
Amb elles tu seguit seguit entones
de la mar en temporal l'himne major.

A l'octubre fugí ton bell encís
com fugí la il·lusió i la quimera
de tot allò que mor i és mudadís...

Jo esper de tu, fidel a la ribera,
al juliol vinent un nou somrís
sota els pins verdejants de la vorera.

J. SARD

JOSIP M. SALOM

EDICION DE LAS OBRAS GANADORAS DEL VI CERTAMEN LITERARIO "VILLA D'ARTA"

Han salido ya a la venta pública las ediciones de las obras ganadoras del VI Certamen Literario "Vila d'Artá", en sus modalidades de Narración e Investigación, tituladas "El Foguero", de Josep M.ª Salom con portada y dibujos de Pep Nebot y "Aspectes Materials i Lingüístics de la Cultura dels Pescaires d'Artá", de Damiá Durán, respectivamente.

La edición, en calidad muy estimable, impresa por la Imprenta Roig, de Campos, ha sido patrocinada, como ustedes saben, por el Club Llevant, con ayudas de la Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra" y Ayuntamiento de Artá.

DAMIÁ DURAN

PREMSA FORANA - V TROBADA A SOLLER

El diumenge 10 de setembre, ens reunirem a Sóller una representació de totes les publicacions dels pobles de Mallorca, anomenada Premsa Forana, per a continuar els contactes periòdics que mantenim i que s'iniciaren fa uns mesos per tal de unir esforços encaminats a la consecució del lloc que avui, aquesta premsa de fora Ciutat, ha d'ocupar dins la nostra societat illenca, per la seva inciença directa dins les poblacions on neixen i de les que aquesta premsa ha d'esser veritable portaveu del seu viure i sentir.

A l'arribada a Sóller amb el tren, fórem rebuts per un nombrós grup de companys i membres del setmanari d'aquella ciutat que portavem una pancarta alusiva a la Premsa Forana. Visitarem l'Ajuntament on fórem saludats pel Batle Sr. Soler, qui mostrá als visitants las dependències de la casa de la vila, mereixent especial atenció l'arxiu municipal.

A continuació i amb el tramvia ens anarem al Port on ens servirem un dinar. A la sobretaule, els representants de les publicacions es dirigiren breument als demés membres i assistents, exposant les impresions d'aquestes trobades. En darrer lloc prengué la paraula D. Miquel Marquès, director del "Sóller" que pronunciá un emotiu parlament que tancá l'acte (oferim en aquestes mateixes pàgines el seu parlament).

Tot seguit, s'iniciá la prevista reunió conjunta dels responsables de les publicacions. Es parlà de les eleccions municipals, i del paper que la Premsa Forana exercirà i de la seva precisa neutralitat; de les relacions

amb el Consell Interinsular; dels necessaris contactes amb la Delegació de Cultura; de la preautonomia, etc. etc. Es tractà i distutí també les editorials a realitzá a curt plaç. Es convocà la següent trobada, la VI, que tindrà lloc a Artà (els representants de BELLPUIG ho haviem demanat) i que está prevista en principi pel darrer diumenge d'octubre.

Acabarem aquesta trobada en les visites al Museu de Sóller, a les dependències de l'impremta Marquès i a la redacció de la publicació local.

BELLPUIG agraeix especialment als membres del "Sóller" les seves atencions i en general a tots els que col·laboraren amb l'èxit d'aquesta trobada.

Parlament del Director del "Sóller", Miquel Marquès, a la V Trobada de Premsa Forana

"Amics i companys:

Així i tal com estava projectat, avui la modesta però entranyable premsa forana celebra a Sóller la seva V Trobada, de la qual el nostre setmanari és aquesta vegada protagonista i amfitrió. Es amb aquest concepte d'esser-ne el Director que em plau saludar-vos a tots efusivament i de donar-vos la més coral benvenguda a ca-nostra, per celebrar amb tota cordialitat aquesta novella Trobada que de bell nou ens posa en contacte, per refermar i enfortir unes amistats nascudes a través dels intercanvis precedents.

Siau, idò, benvenguts a l'encoltada vall de Sóller, entusiastes col·legues de totes les comarques de la nostra illa i heroics forjadors d'aquestes humils publicacions que hi veuen la llum gràcies a la vostra vocació periodística, a la vostra dedicació al seu conreu i al vostre amor als vostres pobles respectius.

Com voltros, noltros també coneixem per pròpia experiència l'esforç que l'aparició regular dels nostres periòdics comporta; les angoixes i sacrificis que proporciona; les mil incidències que provoca al tractar de reflectir en les seves pàgines la migrada vida social i cultural de la localitat. I perquè ho coneixem és que

podem valorar justament l'abnegació d'aquesta dèria vostra per crear-los i sostenir-los par damunt els inevitables contratemps que la seva publicació ocasiona.

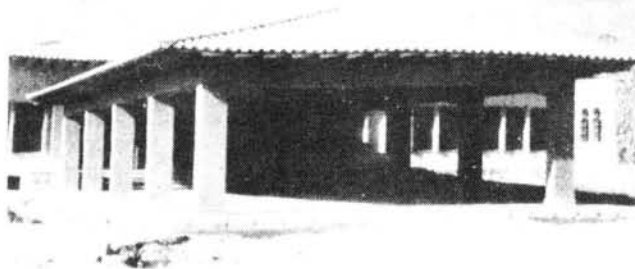
Aquesta meritòria dedicació vostra ha fet que brotassen a diversos indrets insulars aquest reguitzell de setmanaris i d'altres publicacions regulars que, tot i a realitzant la labor informativa que les pertoca, tracten d'establir entre ells llaços de germanor a través d'aquestes periòdiques Trobades. Llâstima d'aquells pobles mallorquins d'alta demografia que antany tengueren també els seus orgues informatius, que avui no puguen també estar amb noltros!

Però els qui avui formam aquest manyoc de la premsa forana tenim al davant tot un programa a realitzar conjuntament i cada u en el seu prespectiu espai. Apart dels problemes i temes localistes que les nostres publicacions tracten primordialment, existeixen a la nostra terra altres qüestions prou transcendents que ens afecten a tots en general i que inclouen un treball a realitzar conjuntament. Hi ha temes, com són ara la Constitució i l'autonomia, que requereixen de part nostra la deguda divulgació, per despertar en el poble el coneixement corres-

ponent. Altres, com l'ecologia i l'urbanisme, les comunicacions i l'ensenyança, que comprenen necessitats comunes a tots. Aquesta és la tasca que en pot sortir d'aquestes Trobades que hem establert i que podria esser de resultats beneficiosos en quant contribuiria a interessar i a conscienciar els nostres lectors per tots aquests problemes que ens són comuns.

Aquest és el fruit que esperam obtenir d'aquests encontres dels petits periòdics comarcals: influir en el seu redol respectiu, per despertar en els seus habitants nobles ànsies pel progrés i prosperitat per la vila materna i un esperit cívic i una major intervenció i fiscalització en els seus afers públics. Per lograr-ho plenament, no deixem decaure aquest sentiment de germanor que batega en el fons de les Trobades dels seus portaveus. Més aviat fomentem-lo i difonguem-lo entre aquells que formam aquesta modesta família periodística de la part forana; perquè així contribuirem al millorament i enaltiment de la nostra volguda pàtria mallorquina i a un major esplendor i desenvolupament de cada una de les seves encontrades".

MES DIFICULTATS PER AL COL·LEGI DE PUB

La història del Col·legi de BUP, com saben tots els qui han tengut una mica de relació en tot aquest temps, és una successió de dificultats que poc a poc s'han anat més o manco superant. Això ha suposat un esforç continuat que no va acabar amb la inauguració del nou edifici tot i que algú ho hagués pensat.

L'aspiració dels regidors del centre —Ajuntament i Patronat— ha estat d'aconseguir la conversió en Institut d'un col·legi com el nostre que sempre ha anat al davant de la política educativa de l'administració aprofitant totes les oportunitats que la legislació ha anat donant gota a gota per a la millora de l'ensenyament, de les instal·lacions, del futur educatiu en aquest nivell.

Les esperances aquest any havien arribat a un punt que hom creia era l'immediat anterior a la futura conversió en Institut. Les gestions fetes prop d'un alt càrrec del ministeri que havia vingut a Canyamel a passar les vacances posarem en antecedents al Patronat que estava a punt de sortir un decret que establiria els concerts a través dels quals l'administració subvencionaria aquests centres municipals que arranquen dels primitius i ja desapareguts centres lliures adoptats que tant contribuïren a l'extensió i descentralització de l'ensenyament mitjà als àmbits més allunyats de remei en aquesta matèria. L'esmentat document legal havia de fixar unes condicions molt favorables per al manteniment econòmic del centre.

Amb aquestes esperances a la vista s'esperaven les referències dels consells de ministres a veure si sortia res al respecte. Dia 2 de setembre fou la data: el consell del dia anterior els havia aprovats.

La casa per la finestra. El temps passava, però, i el decret no era publicat al BOE, circumstància ineludible. Les notícies eren que el retard era degut a una embafada de material legislatiu que omplia primoritàriament el diari oficial. La

bomba esclatà dia 11 d'octubre: el ministeri d'Hisenda havia congelat el decret per manca de mitjans econòmics. L'explicació no explicava, perquè ¿és que el ministre d'Hisenda dormia quan s'aprovà el decret?. De fet, l'escepticisme i el costum de les dificultats havia deixat en peu la possibilitat que passàs algunes d'aquestes argücies. Notícies posteriors, en resposta a noves gestions per confirmar la mesura, deixaven oberta la porta a l'esperança. La versió de la simple embafada de material a la impremta semblava ésser vertadera. Així estam.

Entre tant no es comença el curs. Dos dels tres llicenciats que facilita el ministeri han de ser substituïts però encara no han estat nomenats nous professors i per tant no s'hi incorporen. Hom no sap si la contratació s'haurà de regir pel sistema dels concerts aprovats i encara no publicats o si s'ha de amb el sistema antic. Una situació teròricament inadmissible però que en qüestions d'ensenyament és dona força sovint com per estranyar-se'n massa. Basta veure les dificultats a l'hora de començar el curs que han tengut els centres estatals per entendre que, un any més, a l'hora de començar massa coses estaven a l'aire. Qui ho paga...

Es una llàstima que amb el decret estiguin congelades les ilusions dels estudiants: per primera vegada es podrà cursar el COU a Artà; els concerts permetien pensar en una baixada molt important en les quotes dels alumnes; els alumnes de Cala Ratjada han començat a donar suport al centre, conscients de la importància decisiva que pot tenir una matrícula alta per aconseguir la conversió ràpida en institut del qual també ells se'n beneficiarien. En una paraula, massa circumstàncies depenen d'un fil com per no tenir l'esperit en ànsia.

La setmana en què aquesta edició estigui al taller potser sigui la decisiva. Bé voldríem el mes proper comentar la positiva resolució de la qüestió.

DE LA COLONIA
DE SANT PERE

* CONFIRMACIONES. El pasado día 19 de Julio, visitó la Colonia el Sr. Obispo de Mallorca D. Teodoro Ubeda para confirmar a un grupo de jóvenes.

Después de cambiar impresiones con los confirmandos conocer el pueblo y sus alrededores; en la Parroquia tuvo lugar una Misa Concelebrada por el Obispo y cuatro sacerdotes en el transcurso de la cual confirió el Santo Sacramento a los siguientes jóvenes: Nereida de los Angeles Espinosa, Margarita Capó Gili, Francisca Orell Ferriol, M.ª Magdalena Torrens Mas, Bartolomé Bisbal Planisi, Antonio Capó Cursach, Ramón A. Capó Cursach, Antonio Cerdá Costa, Pedro Garau Mestre, Manuel Martín Piris.

Finalizado el acto, en la casa rectoral el Sr. Obispo fue cumplimentado por los padres, familiares y padrinos de los confirmandos sirviendo a continuación un lunch a todos los asistentes.

* Los pasados días 13, 14 y 15 de Agosto se celebraron unas fiestas predominantemente infantiles organizadas por la Parroquia y el Teleclub: carreras de sacos, cintas, "joyas", jinkama ciclista, etc. y un simpático festival en el que participaron unos cincuenta niños.

* El comienzo de este nuevo curso escolar 78 - 79 es motivo de alegría para los pequeños de la Colonia porque ya no tendrán que desplazarse a Artà para asistir a clase. Se crea una escuela unitaria en la que se impartirán las enseñanzas correspondientes a los cuatro primeros cursos de Enseñanza General Básica. Dicho Centro será atendido por una profesora que será asignada en breve. A partir del 4.º curso de E. G. B. los niños sí deberán ir a Artà para continuar sus estudios, sin embargo gozarán de un servicio de transporte escolar gratuito, que comprenderá cuatro servicios: ida, vuelta al mediodía para comer y nuevo desplazamiento para asistir a las clases de la tarde.

NOTA D'URGENCIA

A darrera hora arriba la notícia que el B. O. E. del dia 20 d'octubre publica el Decret al qual feim referència a l'article "MES DIFICULTATS PER AL COL·LEGI DE BUP" i que, si es confirma com sembla que serà donarà complida satisfacció, com es comenta a l'esmentat article, a les aspiracions dels alumnes i Patronat.

Cristalería Isleña

ESPEJOS, VIDRIOS Y CRISTALES
ACRISTALAMIENTOS EN GENERAL

GRAL. GOED. 4
TELEFONO 55 06 33
MANACOR

Instalaciones Eléctricas

Instalaciones Sanitarias

Eléctrica ARTA - LUX

Venta de Electrodomésticos en general

Avenida Costa y Llobera 34
Teléfono 562306

ARTÀ (Mallorca)

RECEPTES DE SA COMARE

A devers l'any quaranta no hagués pogut néixer aquesta secció. Reputes i que n'hi havia de fam.

Ara fixau-vos si haguerem anat a untar os nas de saliva a sa gent que just just tenia una mica de mestai per a treure-se es desanament. Us dic que ren molt pocs els qui patien d'es ventrei.

Es jacs tornaven grossos i qualcún s'havia de doblegar es calçons damunt sa panxa per tal de que no li llenegasin per avall. Germans tot era pell i ossos.

Ara, però hi ha gras a ca'n Merdete. Qui més qui manco va de fondes i pega unes panxades de voltor afamegat.

Es clar que llavores han de fer règim, exercici i qualque anàlisi per a vigilar-se es colesterol i els demás lipids per tal de no omplir-se es torrent circulatori de serol.

Be. Sa Comare donarà cada mes unes receptes que procedeixen de

sa rel del nostre poble. Pageses que heretaren de padrines i veïnades.

Receptes que no venen a cap llibre ni quasi estàn en el recort de nigú. Si us agraden provau-les i ja mos direu que tal.

¡Ah! No admetem cap responsabilitat.

Es nostres avantpassats aguiaven per gent que cavava, llaurava, entracavava i batia. En una paraula. Feia feina.

I com que això de sa feina ara pareix que ses perdut no convé abusar. Coneixament i bon profit.

CARN DOLÇA

S'agafa un pollastre o un indiote.

També pot esser un coní o una llebre però de totes maneres és millor sa ploma que es pel.

Si no el podeu agafar perque no en tingueu en es corral anau a veure Na Bel o qualca altra carniceria

i no fa res si es un pollastre que no ha vist "pienso".

Pensau a matar-lo, plomar-lo i salar-lo.

El sofregiu en saim i quan està doradet el treis.

Dins es mateix saim hi sofregiu moniatos tallats rodons d'un dit de gruixa, fins a dorar-los aiximateix.

Tot heu posau dins una greixonera de test hi afegiu canyella, llimona i sucre...

Sucre a voler... Una mica d'aigua. Poc foc i heu feis bollir lentament.

Ja sabeu glu... glu... glu..., fins que està ben confitat.

Ho deixau refredar i ho serviu.

No en poden menjar es diabètics, es golafres, es ventruts ni es polítics.

Està permés llepar-se es dits.

Pero pensau a rentar-vos ses mans.

Ja m'ho contareu.

SA COMARE BENETA

humor

...“gamberros” que van en mota amb un escàndol que aixorda, al-lots que rompen “bombilles”... I vos veis que pel Nort hi ha tantes morts... i no n'agafen cap...

Petita història del Museu Regional d'Artà

ETAPA DARRERA I CONCLUSIO

En aquesta darrera etapa que anam a estudiar volem cloure la petita història del Museu Regional d'Artà.

Comprendrà el temps passat des de les acaballes de l'any 1954 fins el moment present. Per no allargar massa la cosa, espigolarem les notícies més interessants per poder-les oferir al coneixement dels lectors de BELLPUIG.

L'adquisició del poblal talaiòtic de Ses Païsses per la Direcció General de Belles Arts i el projecte d'excavació del mateix feu néixer el pensament de la creació d'un museu arqueològic municipal per l'Ajuntament i així aconseguir l'arplega de tot el material de l'excavació dugués a terme i assegurar la seva posterior conservació dins aquest nou museu.

Aquest projecte de museu municipal tenia ben present, al voler-se constituir, la meritíssima labor del Museu Regional d'Artà, encara que de caràcter particular. L'existència simultània de dos museus, dins la mateixa vila, seria una dispersió i es demanava la integració i aporta-

ció de tot el material que conservava el Museu Regional al nou museu incipient. Tot això ocorregué l'any 1955.

La temptativa no es dugué a terme. La Junta del Museu Regional, davant aquest intent, respongué que el museu tenia la personalitat jurídica des de la seva mateixa fundació, ratificada, darrerament, per l'aprovació dels nous estatuts, realitzada dia 17 de març de l'any 1954. Els qui feia ja quasi 30 anys havien donat vida i havien format el museu, amb el caràcter i prestigi que aleshores apareixia, no podien deixar de sentir un amor que els movia a procurar la seva conservació privativa.

Un altre estrebanc hi hagué l'any 1956, als qui componien la Junta del Museu Regional.

El lloc que desde la seva erecció ocupa el Museu en el Centro Social, abans propietat de la Caixa Rural, es demanat per la parròquia per instal·lar-hi el Centre d'Acció Catòlica. Això posà damunt taula la possibilitat de traslladar el Museu a una de les cases que dona Maria Sard i Blanes havia llegat a la parròquia. Es tractava de la casa

situada en el carrer d'es Coll d'Es Grec, a l'enfront del carrer de S'Alqueriot.

Aquesta casa té la seva menuda història. Havia estat la posada dels Fiol de Muro a la nostra vila. A causa del matrimoni de Catalina Sanxo, filla de Joan Sanxo de la Torre (Sos Sanxos) amb Joan Fiol entrà la família Fiol de Muro a posseir les possessions d'Albarca i Sos Sanxos, avui encara coneguda Can Fiol, i de l'esmentada casa del carrer d'Es Coll d'Es Grec dins el poble.

No anant la cosa envant, el Museu Regional fou pujat al segon pis del Centro Social i algunes peces de valor arquitectònic de la casa anomenada, posteriorment foren col·locades a la nova vivenda del donat a Sant Salvador i l'antiga casa roman ja enderrocada, per avui i per sempre.

En honor a la veritat hem de dir que des de l'any 1958 fins a l'any 1966, no tenim dades interessants ni insignificants, per no quedar registrades les actes. Sembla que és un temps de descoratjament per part de la Junta del museu.

A la primeria de l'any 1966 morí D. Josep Quint-Zaforteza qui havia estat President de la Junta

Comunica a sus clientes y amigos que dispone de un extenso surtido en vestidos de primavera-verano PRE-MAMA y vestidos bautizo, canastillas, cunas y colchas RECIENTE NACIDO

(frente Sindicato)

Saneamiento y Calefacción - Carpintería Metálica

Tels.: Taller 562056
Particular 562260

SANIMETAL

EXPOSICIÓN
Y
VENTA

TALLER
Y
ALMACÉN

Costa y Llobera, s.n. ARTÀ (Mallorca) C/. Abrevadero, 7

del Museu durant bastants d'anys. Per substituir-lo, fou nomenat President D. Josep Francesc Sureda i Blanes, l'actual president, qui ja era, aleshores, vocal de la mateixa junta.

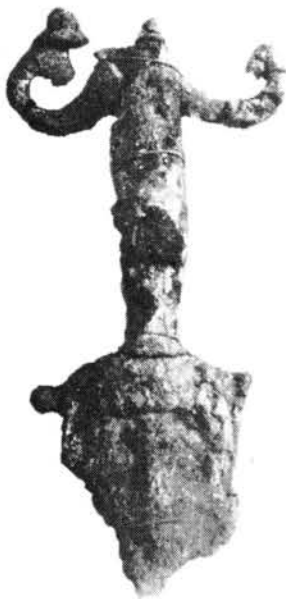
L'any 1969, el Museu va tenir el gran honor de rebre el Premi Ciutat de Palma assignat a entitats. La Junta del Museu assistí al sopar durant el qual li fou otorgat el premi.

Durant aquest temps el Museu ha organitzat diverses excursions culturals: Monuments històrics de la ciutat, La Llonja, Son Berga i La Seu; Museu de Bellver i Museu Saridakis; el Museu de Muro, les ruïnes de Pollentia; Teatre Romà i Museu d'Alcúdia i, darrerament, la Necròpolis de Son Real.

En aquestes excursions el Club Llevant hi prengué notable part.

El Museu, per altra part, feu donar interessants conferències a Josep Mascaró Pasarius, Bartomeu Ensenyat, Bartomeu Font Obrador i a Josep F. Sureda Blanes.

El Museu Regional col·laborà i encoratjà les dues obres històriques de Mn. Llorenç Lliteras "Artá en

el siglo XIII" i "Artá en el siglo XIV", prolongant en nom de la Junta del Museu, les dues esmentades obres el president actual.

No podem silenciar el capítol de visitants il·lustres que honoraren el Museu amb les seves visites. Només citarem les personalitats de les quals es pot confegir la seva signatura en el llibre de visites il·lustres.

La visita dels professors de la Facultat Catòlica de Lyon; el 14 Curs Internacional de Prehistòria i Arqueologia d'Ampúries; Congressistes del 7 Congrés Nacional d'Arqueologia; Seminari Vergeschichtliches de la Universitat de Marburg; Gabriel Alomar, Comissari del Patrimoni Artístic Nacional; Maria Teresa de Borbón, Infanta d'Espanya; L'antropòleg Joan Comas de la Universitat de Mèxic; Antoni Arribas de la Universitat de Granada i Pau Federic Verrie, conservador del Museu de la Ciutat de Barcelona.

L'any passat el Museu pogué ocupar la sala que deixava buida el Club Llevant, on hi instal·là la Sala d'Història Natural que es vege engrandida amb la col·locació d'un insectari procedent de la donació de Llorenç Garcias i Font.

Com a cloenda o conclusió d'aquella petita història del nostre Museu, publicam una tirada de cançons, pastades amb bona voluntat, que havíem endreçades per recitar al dinar que organitzat, per a celebrar el cinquantè aniversari del Museu, fou perllongat, a causa de la malaltia de l'actual president.

Sa fundació d'es Museu
va esser sa darrera mostra
de sa renaixença nostra
que encara se troba en peu;
s'amor a sa terra no jeu,
fa cinquanta anys dins canostra.

Va esser sa Caixa Rural
amb so local que tenia,
aidar fou lo que volia
an es Museu Regional;
es és fer bé lo que val,
tan si és vespre com de dia.

Sa sala d'Etnologia
d'es nostro Museu d'Artá
per lo que es pogué trobar
a dins la vila, s'obria.
Déu faça que cada dia
augmenti lo que allà hi ha.

En es Museu Regional,
sa part d'Arqueologia
és notable, sens porfia;
sa d'Història Natural
proclamarem que ella ulls val
per mirar-la, sens mania.

Va esser grossa sa trobada
que a So N'Amer tengué lloc:
una estàtua no fou poc
i una banya fo encontrada:
esmig d'aquesta glosada,
sa gran sort, avui, jo toc.

A dins Son Favar, un dia,
com llaurava un llaurador.
Quina sort! Quina emoció!
Dos guerrers allà hi havia.
Son cor botà d'alegria
i de gran satisfacció.

Ara tots amb una llista
qui es Museu varen fundar,
jo tenc ganes d'anotar,
si es meu cap no me despista.
Se val tenir molta vista,
perque cap n'he de deixar.

Don Pedro Morell hi era,
es rector no hi va faltar,
ni es superior hi mancà
de nostra vila artanera.
N'Andreu Ferrer, a darrere,
no gens hi volgué quedar.

Miquel Sureda Tafona
i Jaume Sanxo Cusí
a tots dos vos vui unir,
retreure-vos amb una ona
i tots esperar una estona
que n'hi ha per afegir.

Llorenç Lliteras i Nonga,
Antoni Blanes Patró;
no en tenc de fer cap felló,
esperau que jo ho componga
i abans de que es sol se ponga,
ja hauré feta sa cançó.

Ja hem 'rribat es capd'amunt
i ben prest hem acabat:
Rafel Lluís Regalat,
també Llorenç Pujamunt
i ara posarem punt
final en aquest trellat.

I, ara, per acabar
an es Museu digau: "Visca"
i Déu faça que revisca
s'amor a tot lo antic que hi ha
i que els habitants d'Artá
amb un sol afanys envisca.

ANTONI GILI

HIDRORADIESTESIA

AGRUPACION DE RADIESTESISTAS E INGENIERIA

Estudios radiestésicos de aguas subterráneas, garantizando el caudal
ESTUDIOS GEOLOGICOS, GEOTECNICOS E HIDROGEOLOGICOS
ESTUDIOS RADIESTESICOS DE ONDAS NOCIVAS.

Defienda su organismo de las nefastas ondas nocivas.

Toda consulta que desee hacer será completamente gratuita dirijase por escrito a HIDRORADIESTESIA.

Director hidroradiestesista: D. Miguel Morey. C/. Pontarró, 33. Artá (Mallorca)

L'AUTONOMIA

Vista per Bartomeu Colom

"A les Balears els hi han concedit la Preautonomia. Això és un fet. Però, ¿què és la Preautonomia? ¿Quins són els camins que tenim per a arribar a l'Autonomia total? ¿Quines són les funcions del Consell General Interinsular? ¿Què és la Comissió de Transferències? Per a contestar aquestes i altres preguntes ens hem adreçat a l'advocat nacionalista solleric Bartomeu Colom, recentment nomenat membre de la Comissió de Transferències.

—¿Què significa la Preautonomia per a les Balears?

—En aquests moments les Balears són una província amb una Diputació que és el seu òrgan representatiu i amb unes certes competències sobretot en matèria de Sanitat, carreteres provincials i cooperació amb els municipis. Degut al Decret-Llei de Preautonomia les Balears són també una regió administrativa amb un Consell General Interinsular.

—¿Què vol dir regió administrativa?

—Es una regió perquè tindrà més competències de les que teníem abans degut a que l'Estat ens transferirà part de les que ara té ell. I és administrativa perquè tan sols tindrà capacitat d'executar les lleis, mentre que la facultat de dictar lleis seguirà pertanyent a l'Estat.

—¿I els Consells Insulars?

—El Decret-Llei abans esmentat preveu també que hi hagi Consells Insulars: un per Mallorca, un altre per Menorca i un tercer per Eivissa-Formentera. Però com que ara no hi ha consellers elegits democràticament, aquesta part del decret queda congelada fins després de les eleccions municipals.

—Es a dir: que a les pròximes eleccions municipals hi haurà dues urnes...

—Exactament. Una per a elegir els consellers municipals i una altra per a elegir els consellers del Consell Insular. D'entre aquests darrers s'elegiran els membres del Consell General Interinsular.

—¿Quina serà la situació després de les eleccions municipals?

—Primer s'aprovarà la Constitució que ara se discuteix al Senat, i després hi haurà les eleccions municipals. Al mateix moment desapareixerà la Diputació i que daran formats els tres Consells Insulars i el Consell General Interinsular.

—¿I quines seran les competències de cada un d'ells?

—Els Consells Insulars tendran les mateixes competències que té ara la Diputació, excepte aquelles que tinguin una importància socio-econòmica molt gran i que passaran al Consell Interinsular. Al

mateix temps, el Consell Interinsular podrà delegar als Consells Insulars qualsevol competència que el Govern li traspassi a ell mateix.

—¿Com se fa aquest traspàs de funcions de Govern al Consell Interinsular?

—Aquesta és la funció de la Comissió de Transferències recentment nomenada i de la qual form part. Aquesta Comissió està formada per quinze persones elegides pel Consell i altres quinze nomenades per l'Estat, per estudiar quines són les coses que a partir d'ara decidirà directament el Consell Interinsular sense haver de consultar a Madrid.

—¿Quin tipus de persones formen aquesta Comissió?

—S'han tengut en compte dues coses: per una banda, la competència tècnica dels seus components, i d'altra banda s'ha cercat també un equilibri polític que reflecteixi aproximadament la situació creada a rel de les eleccions generals.

—¿Quines transferències se demanen a dins quin orde de preferència?

—Encara no sabem res, però crec que, sense renunciar a les idees polítiques de cada qual, hauríem de seguir les directrius del qui ens ha elegit, que és el Consell General Interinsular. I a partir d'aquestes directrius negociar amb el Govern central.

—¿Hi ha un temps predeterminat per a les conversacions?

—Hi ha un temps per a que les conversacions comencin, a comptar des de la constitució del Consell Interinsular, però no un temps màxim de negociació. Lo que passa és que haurem de fer via si volem tenir les primeres transferències abans que s'hagi aprovada la Constitució. De totes maneres, no crec que tinguem cap competència transferida abans de l'any que ve.

—¿Quan acaba la funció de la Comissió de Transferències?

—El Decret-Llei de Preautonomia tan sols el pot derogar el futur Estatut. Lo que passa és que amb l'Estatut s'hauran de seguir negociant les transferències d'una manera més complicada, ja que

s'haurà de resoldre el problema dels funcionaris, el dels béns de domini públic, etc.

—Sembla que les discussions abans de transferir qualsevol competència són molt llargues. ¿Vol dir això que el Govern posa moltes pagues?

—A l'Estat no li interessa transferir competències quan preveu que segons la Constitució hagin de quedar en les seves mans. En aquest sentit és molt reaci. Però la veritat és que les Preautonomies varen sortir per a solucionar els problemes de Catalunya i del País Basc. Lo que passa és que després, per no donar privilegis a aquestes dues regions, se varen generalitzar. D'aquesta manera, si l'Estat en va donant a tots, les coses se compensen.

—¿Quins tipus de competències s'han transferit fins ara?

—Molt poques i quasibé reduïdes a efectes de gestió. No s'ha transferit cap competència política ni que impliqui una decisió molt important, sinó meres competències executives i de gestió.

—¿I quan tendrem competències polítiques?

—Nosaltres podrem fer les nostres pròpies lleis quan tinguem l'autonomia autèntica i quan tinguem l'Estatut.

—¿Què és l'Estatut?

—Una norma fonamental per a la comunitat autònoma; una espècie de Constitució en petit per cada un dels territoris autònoms. En un Estat Federal, cada un dels Estats membres s'autodona una Constitució; en canvi en un Estat Regional a cada una de les comunitats autònomes se'ls hi dona la capacitat de poder-se organitzar ells mateixos. Una de les manifestacions d'aquesta auto-organització és l'Estatut.

—¿Quan podrem demanar l'Estatut?

—Tot d'una que estigui aprovada la Constitució. Ara bé: estan prevists dos tipus d'autonomies: les d'aquelles comunitats històriques que refrendaren l'Estatut l'any 1931 i les que no el refrendaren. Balears pertany al segon grup i, per tant, tendrem més dificultats a l'hora

Muebles BAUZÁ
DAMIÁN BAUZÁ

Fabrica:
C/. Bajo Riera, 10 y 12 MANACOR (Mallorca)

Exposiciones:
C/. Gral. Franco, 26
Teléfono 55 03 50
C/. 18 de Julio, 13
Teléfono 55 05 23

ELECTRODOMESTICOS
OBJETO REGALO
SANEAMIENTO
CALEFACCION

COMERCIAL CANTÓ

EXPOSICION Y VENTA:
Calle Méndez Núñez, 38
(Plaza de los Pinos)
Teléfono 56 32 38
CALA RATJADA

ALMACEN Y TALLER:
Calle Costa y Llobera, 25
Teléfono 56 20 58
ARTA

FORAVILA

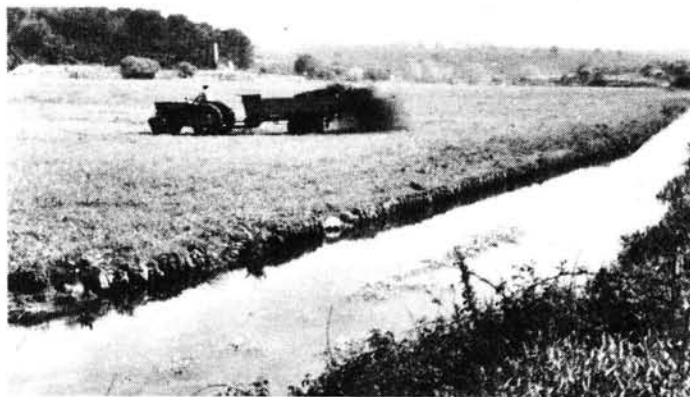
L'existència d'una cooperativa en fase d'Organització ha produït una espècie de bullentor en els medis relacionats amb la producció agrària i amb la ramaderia local. Hem volgut arribar al fons del tema posant-mos en contacte amb els promotors. Oferim les conclusions a què hem arribat després de la xerrada que tinguérem amb aquets homes que no dubten en fer sacrifici del seu temps per tal d'obtenir el que és millor per la foravila artanenca i els seus homes.

Promogut per un grup de socis de Unió de Pagesos, s'està muntant una cooperativa a la nostra vila per tal de no deixar que siguin persones alienes als problemes del camp els qui comercialitzin els seus fruits i les seves necessitats. Han estat entregats els estatuts de la cooperativa que es diria "COOPERATIVA AGRICOLA GANADERA SAN SALVADOR" i que preten esser d'àmbit comarcal. Quan els estatuts hagin recorregut totes les dependències burocràtiques necessàries per a la seva aprovació, la cooperativa serà un fet real.

La cooperativa es planteja unes finalitats que, a llarg termini, són molt amples. Ara per ara, però, hi ha una sèrie d'obstacles que els obliguen a replantejar els objectius més immediats: manca de potencial econòmic i humà (malgrat sien més de 30 les persones compromeses a ser socis), manca d'espai, d'experiència, incertesa sobre l'acceptació que pugui tenir entre els pagesos. Tot això fa que, de moment, es començarà per vendre un nombre notable de productes necessaris, tant al bestiar com per a la terra, tot a uns preus mínims per tal de no perdre-hi en la venda. Els beneficis que hi hagi seran pels socis. Més envant, i segons la força que prengui, es preveu la comercialització dels productes del camp, per tal de treure els preus millors i evitar el màxim d'intermediaris. A més llarg termini està projectat el muntatge d'un Gabinet Tècnic per a l'assessorament dels socis en totes les qüestions que sol·licitin (bestiar, arbres, hortalisses, plagues, etc.).

Una vegada aprovats els Estatuts, hi ha una assemblea prevista de tots els interessats per tal d'aprovar un reglament de règim intern i establir les fites de la cooperativa.

La quota que en principi s'ha prevista per associar-se és de 2.000 pessetes; quota que només serà pagada una vegada, és a dir, en el moment de la inscripció. Els socis fundadors per donar força a la Cooperativa, han bestret 10.000 pessetes de les quals 2.000 són en concepte de quota i les 8.000 que resten, com a préstec voluntari a recuperar quan la marxa de la cooperativa ho permeti.

La cooperativa, per tots aquells interessats, té les portes obertes a tothom que estigui relacionat amb l'explotació agrària. Per contactar amb l'associació hom pot anar al local social situat al carrer de Santa Margarida, al Collet. També basta posar-se en contacte directe amb qualsevol dels promotors, que tothom sap qui són.

Per part nostra volem afegir el comentari sobre el caràcter de beneficiosa que pot tenir aquesta unió si s'aconsegueix que els socis arribin a ser molts. Com més associats tenguin la cooperativa, més beneficis obtendran d'ella.

BLOC

d'accedir a l'autonomia. Per això els dos terços dels municipis de les Balears s'hauran de posar d'acord per a demanar-la. Si no s'arriba a aquesta xifra, haurérem d'estar un temps de cinc anys abans de poder-la tenir. Segons se pot veure, depèn molt del grau de consciència del poble que tenguem i de les persones que governin a cada moment. Per això és tan important elevar el nivell de consciència del nostre país.

—*¿Com se farà aquest Estatut?*

—L'Estatut el farem noltros mateixos, però haurà de ser aprovat pel Congrés i pel Senat, ja que al no esser un Estat Federal l'Estat Central haurà de dir si està d'acord en cedir aquelles competències que se demanin a l'Estatut i si aquestes competències estan d'acord amb la Constitució. De fet hi ha una sèrie de competències, com poden esser Defensa, Assumptes Exteriors, Moneda i altres, que se reserva l'Estat Central; competències que també se reserva l'Estat Federal, però d'una forma molt més restringida.

—*Segons deies abans, més que una transferència ha estat una delegació de competències lo que ha fet l'Estat fins ara amb les Preautonomies...*

—Sí, perque l'Estat segueix mantenint la titularitat de lo que cedeix i dona tan sols la capacitat per a gestionar. En aquest sentit tenen raó els polítics quan se queixen de que la Preautonomia, ara per ara, és molt poca cosa. Ara no podem legislar.

—*¿I l'Estatut serà més polític?*

—I si no, serà una merda. Legislar vol dir tenir capacitat de decisió plena. Quan se li transfereix una competència vol dir que damunt aquella qüestió cada regió pot legislar, fer reglaments i executar.

—*En aquest sentit, l'Estatut ¿serà més clar?*

—Sí, encara que vull matitzar una qüestió: quan se transfereix la competència d'Obres Públiques, per exemple, no vol dir que la regió pot legislar sobre totes les obres públiques, sinó que l'Es-

tat se reserva aquelles obres públiques que puguin esser d'interés general.

—*Si les competències que ens transfereixen amb la Preautonomia són tan poques i tan insignificants, ¿quines ventatges pot tenir la Preautonomia?*

—La gran ventatge de la Preautonomia és que ens pot servir d'ensai per a la futura Autonomia. Si ens haguessin donat l'autonomia de cop, ens haguéssim trobat que no tenim funcionaris, que no tenim béns propis, que no tenim un alt nivell de consciència de poble, etc. Aquest temps que pugui durar la Preautonomia ens pot ajudar a començar a organitzar una petita administració regional que ja estigui en marxa quan vinguin l'Autonomia i permeti que la maquinària funcioni quan vinguin les grans competències polítiques. Lo que no es pot permetre és que les autonomies funcionin pitjor de lo que funciona actualment l'administració estatal, que és precisament lo que volen els enemics de les Autonomies."

crónica

---

deportiva

PRIMERA REGIONAL PREFERENTE

Artá 1 - Andratx 0 (Carlos)
Campos 0 - Artá 0
Artá 2 - Ses Salines 1 (Riera, Diego)
Binisalem 2 - Artá 1 (Arqués)
Artá 4 - Algaida 1 (Riera 2, Arqués, Diego)
Villafranca 1 Artá 0
Artá 3 - S. Juan 0 (Cabrer, Llaneras, Riera)

En nuestro campo parecemos por el momento como un equipo muy difícil de batir, pues poseemos las suficientes individualidades para doblegar a cualquier contrincante, pero lo que me preocupa es que siempre y en cada partido se ha tenido que dar la victoria gracias a una sola individualidad, a un gran remate esporádico, de un sólo jugador y en ningún encuentro —quizás sólo aquellos 20 minutos de la primera parte contra el Algaida— se haya visto un bloque que debido a la rapidez y la velocidad de sus jugadores, como el saber estar en su sitio, llegue a doblegar a sus contrincantes. Recordemos el primer partido en casa, se bregó, se luchó, pero fue la genialidad o la suerte de Carlos la que influyó. El partido de Ses Salines prota-

gonizado por el gran remate a saque de córner de Diego —¡Qué golazo!—. Del partido del Algaida, bonitos 20 minutos, y los demás ¿Qué? —Del partido frente al S. Juan, el golpe franco de Cabrer decidió, pues en la primera parte sólo se habría disparado una sola vez a puerta.

En campo contrario el equipo baja muchísimos enteros y más por falta de coordinación de sus líneas que por falta de lucha, pues el afán se va poniendo en mayor dosis que la pasada temporada, pero no hay plantel suficiente para poder jugar espléndidamente al contraataque y creo sinceramente que si no hay cambios en la planificación del equipo a lo máximo que llegaremos será a algún cero a cero, pero como nos marquen ya hemos roto la pauta.

Durante toda la pasada campaña añoramos, buscábamos, suspirábamos para que el Artá tuviese un buen centrocampista. Pero he aquí que después de los varios fichajes que se han hecho el principal mal del equipo reside indudablemente en la falta de un jugador que sepa dar ritmo al equipo, dar la velocidad, la pausa y el desmarque necesario para que no haya ese descalabro de líneas que domingo tras domingo se ve. Si alguien viese el partido friamente, sin apasionamientos, se verían las lagunas que se dejan en medio campo, lagunas de des-

GOST (Portero)

marque al contrario, zonas vacías, a merced de cualquier rival. Los partidos de casa, se juega un excesivo 4-2-4, con líneas vacías en el medio campo, en los partidos fuera un 4-4-2. Pero en el partido frente al Villafranca fue un excesivo y contradictorio 5-0-5. Sin nadie en medio del campo, total que cualquier contraataque rival nos pilla con la guardia desguarnecida y podemos dar gracias al excelente fichaje de Gost, pues su seguridad bajo los palos ha impedido que los demás equipos nos dieran algún susto.

Prueba de ello es que en el trofeo de Regularidad, obsequio de peluquería Flaquer, marcha en cabeza y a continuación Mesquida y M. Ferrer.

El gran aficionado Tomás ha vaticinado que después de haber visto en acción a nuestro equipo estos primeros 6 partidos y algunos de los considerados punteros, al final del torneo ocuparemos el noveno lugar, disputándose el triunfo final los equipos de Sóller Porreras y Felanitx.

A partir del próximo domingo frente al Cultural de Pollensa el Mister podrá tener a su disposición a toda la plantilla, pues todos están en excelentes condiciones y los que estaban pendientes de información (A. Ferrer, Arqués, Carlos) federativa por los sucesos acaecidos en el partido contra el Villafranca, sólo han sido sancionados por un partido y éste ya se ha cumplido. Así que ahora veremos si seguimos con los mismos males que antes o si por el contrario la presencia de Cabrer, fortifica la media y podemos luchar por estos puestos de cabeza, pues hay que tener en cuenta que hasta la presente no nos hemos enfrentado a los gallitos de la preferente.

TRABAJOS DE FONTANERIA

Lavabos, bidets, waters, platos ducha y bañeras
ROCA y SANGRA, GRIFERIAS BUADES
y toda clase de grifería.
Tubos hierro y plomo.
Termos eléctricos y butano.

**JORGE
LLULL
RIERA**

Rafael Blanes, 53 - Teléfono 56 22 77 - Artá (Mallorca)

AFICIONADOS

Resultados:

Artá 1 - Binisalem 1 (Serafín)

Calviá 2 - Artá 1 (Serafín)

Artá 4 - Búger 1 (Rosselló, Conesa, Serafín, Mestre)

Villafranca 0 - Artá 2 (Serafín, Artigues)

Artá 5 - Serverense 2 (Artigues 2, Mestre 2, Rosselló)

Sóller 2 - Artá 1 (Serafín)

El equipo está empezando a escalar posiciones y a desenvolverse con mejores cualidades sobre el terreno de juego, pues se ha debido estructurar de nuevo, al pasar varios jugadores de la campaña anterior al primer equipo (Sancho, T. María, Hernández, Artigues, etc.).

Al equipo sólo le falta fortalecer un poco la vanguardia a fin de poder obtener un fútbol más ofensivo, pues en estos momentos Serafín tiene que desenvolverse muy en solitario, por lo demás hay que tener en cuenta que es el único equipo que hasta el momento no se le ha mostrado ninguna tarjeta.

Esperamos que sigan así y obtengan los triunfos que por su tesón se merecen.

JUVENILES

Resultados:

Gesa 3 - Artá 2 (Jerónimo y Riera)

Artá 3 - Buñola 0 (Jerónimo, J. Rayó 2)

Montuiri 2 - Artá 1 (Riera)

Una nueva campaña y parece ser que hay las suficientes posibilidades para que el equipo se lance en pos de algunas de las plazas para poder ascender de categoría, pues hay buenos jugadores —Tal vez demasiado protestones— y sería la ocasión para que el nivel futbolístico local ascendiese unos peldaños a fin de llegar a una meta que constituiría en abastecer en mayor cantidad al primer equipo. En esta plantilla hay varios jugadores, que si no se tuercen pueden militar satisfactoriamente en la plantilla de preferente, pero habrá que tener la paciencia y la mano dura suficiente para encauzarlos.

INFANTILES

En el primer partido de liga se enfrentaron a uno de los gallitos y la verdad sea dicha se perdió por dos fallos. El equipo tiene que ver que al subir de categoría —Se milita en la 1.ª división infantil— tiene que poner más voluntad y más fuerza en sus acciones, así como olvidar lo que se fue y tratar de serlo ahora. Podría haberse obtenido un buen triunfo, ocasiones hubo, pero se perdie-

SOBRE LA LEY DE CAZA

II

MAS AUN RESPECTO DE LOS CERCADOS

Decíamos ayer... que los terrenos cercados sin señales prohibitivas en las entradas se consideran libres y que, en consecuencia, todo el mundo puede cazar en ellos.

Pero el derecho de uno, amable lector, termina siempre donde empieza el derecho de los demás. Y aquí te quiero ver escopeta, es decir, aquí te quiero ver, legislador, compaginando con prudencia, con fino sentido de la realidad, las facultades de unos y otros interesados en esta cuestión. Porque es sabido que son viejas y frecuentes las situaciones conflictivas entre agricultores y cazadores. El agricultor raras veces mira con benevolencia al cazador y éste ve, en el hombre del campo, a un ser antipático que le priva con harta frecuencia del ejercicio de un deporte que él ama con locura.

¿Cómo arreglar todo esto? ¿Cómo llegar a una solución viable para todos? Créeme, lector amigo, que no es este un conflicto de fácil solución. Hay aquí muchas dificultades. Por una parte parece ser que la caza debiera considerarse libre, puesto que libres son los conejos y las perdices, y las tórtolas y las becadas y las palomas torcaces... ¿Quién alimenta a todos estos animales? Nadie lo sabe a punto fijo. Entre todos sí los alimentamos. La comunidad es cierto que los alimenta. Pero ¿y el agricultor, el paciente agricultor? ¿Qué hacemos con él? ¿Es que no tiene derecho a que se respeten sus cosechas, sus sembrados, sus tierras en suma? ¿Dónde está, amigos míos, el fiel de la balanza?

La Ley y otras disposiciones complementarias han seguido en este punto una idea muy clara. Han dicho en síntesis: sí, todo el mundo puede cazar, pero... sin perjudicar los derechos del hombre del campo. Por ello en los cercados libres hay que respetar siempre las cosechas y si éstas estuvieren segadas con las gavillas sobre la tierra, está prohibido

pisar, deshacer e incluso cambiar de sitio dichas gavillas.

Y descendiendo a otros interesantes detalles tenemos una Resolución de la Dirección General de Montes, Caza y Pesca Fluvial que conviene que conozcan los agricultores y los cazadores, por la cuenta que les tiene. Dicha Resolución lleva fecha 18.10.71 y, entre otras cosas, especifica que no se permitirá el ejercicio de la caza en los cultivos y circunstancias siguientes:

Huertas: en tanto permanezcan en fase de cultivo.

Campos de frutales y viñedos: desde la floración hasta la recogida del fruto.

Olivares: desde el 15 de noviembre hasta la recogida de la aceituna.

Cultivos de regadío: en tanto permanezcan en fase vegetativa tal que el tránsito por ellos de los cazadores o sus perros pueda originar daños en los mismos.

Montes repoblados recientemente: en tanto la altura media de las plantas no haya alcanzado 40 centímetros.

Ya ves, agricultor, que la Ley vela también por ti y tiene en cuenta tus intereses. No quiere que pisoteen tus gavillas; no quiere que cacen en tus peraledas y manzanares, mientras penden del árbol las jugosas peras o las codiciadas manzanas; no quiere tampoco que cacen en tus olivares, mientras tú no hayas recogido tranquilamente la aceituna... Sí, la Ley vela también por ti, por tus cosas, por tus derechos. Y es que, como decíamos antes, el derecho de uno termina justamente donde empieza el derecho de los demás. Yo puedo circular con toda libertad por la carretera, pero... respetando los límites de velocidad y los pasos cebrá y las señales luminosas. Si no fuera así, amigos míos, el mundo sería un caos, un barullo insoportable, una completa anarquía. Y esto no tiene que ser, esto no conviene que sea.

(Continuará)

J. SARD

ron por abandonar esta parcela del medio campo.

ALEVINES

El próximo sábado deberán enfrentarse al Olímpico, equipo temible y sin

duda uno de los favoritos. Esperemos que el nuevo preparador Sr. Moll les enseñe los primeros rudimentos futbolísticos y que al menos jueguen como un equipo y aprendan a enfrentarse a las dificultades.

ELECTRODOMESTICOS

RADIO Y TELEVISION

COMERCIAL

SANSALONI

Bicicletas Velomotores Motos y Motores Riego
Objeto regalo y Juguetería

Calle Recta, 2 - Teléfono 56 22 93

ARTA (Mallorca)

CATALINA TH. BONNIN
GRADUADO SOCIAL COLEGIADO

ASESORIA LABORAL
SEGURIDAD SOCIAL
SEGUROS EN GENERAL

C. Quatre Cantons, 5 - Tel. 56 20 22
A R T A (Baleares)

Joan Pau I, el Papa somrient

Quan l'horabaixa del passat dia 26 d'Agost s'obria la finestra major del Palau del Vaticà per escampar als vuit vents del món el nom del nou Papa, es complia una vegada més aquell célebre refrà italià: "Qui entra papa al conclave, surt cardenal". L'Arquebisbe de Venècia, cardenal Albino Luciani —no inclòs dins les llistes de papables que tots els mitjans de comunicació havien confeccionat— era cridat a ocupar la Seu de Pere —deixada vacant per la mort de Pau VI— i volia fer-ho amb el nom de Joan Pau I.

Albino Luciani va néixer a Forno di Canale el 17 d'Octubre de 1912. El seu pare, militant socialista es va veure obligat a emigrar a Suïssa per treballar i així poder sostenir la seva família. Amb el temps va trobar una feina més estable a una fàbrica de vidre que hi havia a l'Isola de Murano, a prop de Venècia.

De jove, Albino, va decidir entrar al Seminari; el seu pare no ho va veure amb molta simpatia, però respectà la vocació del seu fill. El 7 de Juliol de 1935 fou ordenat sacerdot i més tard es va doctorar en Teologia a la Universitat Gregoriana de Roma. El 15 de desembre de 1958 es nomenat bisbe de Vittorio Veneto i el 27 del mateix mes es consagrat per Joan XXIII a la Basílica de Sant Pere. El 15 de desembre de 1969, Pau VI el promou a la Seu Patriarcal de Venècia i en el Consistori del 5 de Març de 1973 el crea cardenal.

Sens cap dubte l'elecció del cardenal Luciani, de gran talla humana i espiritual, obria una gran esperança dins l'Església i dins el món. Però com molt bé sabem tots aquells que tenim fe, els camins de Déu son inescrutables i a vegades diferents dels nostres: aquella esperança que s'obria el 26 d'Agost quedava truncada el 29 de setembre de bon matí, quan tots els mitjans de comunicació escampaven arreu del món que "un infarto de miocardi" ocorregut el vespre abans, havia segat la vida del Papa Joan Pau I.

El Papa Joan Pau I ha mort, i amb ell ha mor la imatge d'un papa somrient, que en pocs dies i sense grans gestes havia fet renéixer moltes esperances.

Els trenta tres dies de papat de Joan Pau I són dies casi sense història. Joan Pau I se n'ha anat sense fer grans discursos, sense escriure encíclics importants, sense prendre grans decisions. Se n'ha anat per sorpresa, de la mateixa manera com havia arribat.

Les poques setmanes del seu Pontificat no ens permetren fer una valoració de Joan Pau I. Segurament la seva figura no ocuparà grans espais dins els llibres de la història. La seva mort ha tallat un estil de papat nou i fresc, càlid i humà que prometia molts de canvis. Però, a pesar de tot, els seus petits gestos pesaran inevitablement damunt el seu successor. Albino Luciani ha romput amb la imatge mítica del Papa "Superstar".

La mateixa Església en les setmanes del Pontificat de Joan Pau, s'ha alliberat de l'obsessió que el Papa ha d'esser una figura genial per la seva capacitat intel·lectual per la seva preparació diplomàtica. Amb el mes de Pontificat, Albino Luciani, ens ha fet descobrir que el papa, avant tot, és un home normal.

Des de la seva sencillesa el nou Bisbe de Roma, havia començat a descentralitzar l'Església i a desmitificar la figura del Papa.

Amb això, tots haurem après que no importa que el papa sigui un "geni" sino que basta que sigui un home de fe, un servidor de la fe, un testimoni de Déu, un homo bo. Sens cap dubte, aquesta desmitificació de la figura del Papa servirà per potenciar la responsabilitat de les estructures inferiors de l'Església, llimant els conflictes que una figura mítica inevitablement provoca.

Després d'aquesta desaparició repentina de Joan Pau I, el papa de la sencillesa, l'Església queda novament orfe, però, al mateix temps, plena d'esperança perquè sab que Déu obrí sempre nous camins i noves esperances; i que, per tant, el seu Esperit ens donarà el Pare i Pastor que necessitam.

No ho digueu a ningú, però crec que ses trobat petroli. i l ben prop de la Vila!
Perquè no me digueu. O hi ha petroli...
O han d'establir Sa Canova...
O per fi han trobat aigo a Sa Duaia.

Si no ja me direu
¿Què fan tants de Bancs a la Vila?
Perque productivitat...
lo que es diu productivitat,
per Artà n'hi ha poca.
Crec que tocarà a un Banc
per cada deu ovelles,
tres vaques... dos porcs
i trenta pollastres.

Agricultura zero, zero, zero.
Industries zero, coma zero 0.
Turisme, si llevam en Riki i
es Suís que ses fet sa casa nova...
Zero... zero... Ah! i quatre retirats
de per Sa Colònia... que són
els que animen es mercat dels
dimarts...

Comerç lo que es diu comerciants
són pocs entre nosaltres...
Vos dic que ses trobat cosa.
¿A no ser que hagin confús
aquell verrim que surt
devers Es Millac...?

Perque lo que surt devers es Millac
ho sembla petroli...
i Una mica pudent! ... Pero si no hi
estàn acostumats, es poden confondre...
O pintura volen comercialitzar s'esclata-sang.
Sa Comare no més fa donar voltes en es capet.
Dues Caixes i quatre Bancs son sis
que si afegim Sa Postal fan set.
Mirau haver-hi tants de doblers
i no haver-nos dat compte.

O pintura volen fer més urbanitzacions...
Con que ses que se són fetes van tan bé.
Basta regalar qualca solaret... I ihalà!
a establir... Dos carrers estrets. Una
mica d'asfalt prim... i per envant.

O pintura han de fer qualque conseller
artanenc... i Cosa important passa!
Sa Comare està tota intrigada...
Ja heu veurem en gelat on se jeurà.

Mentrestant ja tenim constitució
Ja som legals... es a dir heu serem
després de referendum... I llavors
trenta dies per ses Municipals...
Això s'acosta... Es estat més llarg
que sa Reconquista. Pero s'acaba.
Es consistori nou ja se prepara.
I es vell descansa... no fa res... res
i Xiiiit! No el desperteu... que dormi...
Encara no sé si és lo millor...

SA COMARE BENETA

GUILLEM